

ДОЖАН-ГАЗЕТА

Ч. 4

Р. КІПЛІНГ
«БРАТИ МОУГЛІ»

(ОПОВІДАННЯ З ЖИТТЯ ДИТИНИ МІЖ ЗВІРЯМИ)



Р. КІПЛІНГ

Брати Моуглі

(ОПОВІДАННЯ З ЖИТТЯ ДИТИНИ МІЖ ЗВІРЯМИ)

„Brothers Mougli“
(a Kipling translatin)

Переклад з англійського

Ч. 4

1948

НЕКАРСУЛЬМ

Накладом Укр. друкарні Га-Іг в Некарсульмі.

Lizensträger Ignatiw.

Herausgegeben mit Genehmigung der Publ. Control OMG Würt.-Baden
Inf. Contr. Div. Heilbronn, 10.9 1947.

Druck: Ukrainische Abteilung Ha-Ig der Druckerei G. Grosskinsky
Neckarsulm.

ЗМІСТ ПОПЕРЕДНЬОГО РОЗДІЛУ.

Дія проходить в нетрях Індії, в Сеонійських горах.

В нетрях опиняється дитина, яку залишили батьки, утікаючи від тигра. Вовки, виявивши дитину, забирають її в своє лігво, а пізніше приписують до своєї родини. Її назвали — Моуглі.

Тигр Шер-хан, знаючи про присутність дитини, полює за нею і просить вовків віддати її йому, яко його здобич. Вовки пильно охороняють.

Минуло 11 літ. Дитина-Моуглі ріс і виховувався разом з вовченятами. Найближчі друзі Моуглі — пантера Багіра і ведмідь Балу повчають його законам нетрів, а також про те, що тигр Шер-хан є його ворог.

Шер-хан, використавши старість голови родини вовків Акели, затоварищував з молодими вовками і підбурював їх проти Моуглі. Багіра пропонує хлопцеві для самооборони піти в ближче село й дістати вогню, чого вовки і тигр дуже бояться. Моуглі дістає вогонь і повертається на скелю Ради... З допомогою вогню він погрожує вовкам та Шер-ханові за їх ворожість.

З необережності Моуглі, мавпи викрадають його і переносять в своє лігво. По дорозі це замічає птах Чіль.

Пантера Багіра і ведмідь Балу через птаха Чіля довідуються про місце перебування мавп з Моуглі. Вони просять для допомоги гадуку-пітона Коа, і вирушають разом до мавп'ячих лігв, щоб виручити Моуглі. По довгій і тяжкій боротьбі з мавпами пантера, ведмідь і пітон звільняють Моуглі з полону.

— Я нічого не вбиваю, бо я ще малий, але я наганяю кіз до тих, хто полює на них: коли ти будеш голодний, прийди до мене і побачиш, чи я правду кажу. Я досить спритний в цьому, — промовив Моуглі, піднявши руки вгору. — А коли тебе спіткає якесь лихо, то я за свій обов'язок вважатиму заплатити мій борг тобі, Багірі, Балу. Щасливого полювання всім вам!

— Чудово сказано! — промурчав Балу. І справді, Моуглі досить гарно висловив подяку. Пітон злегка торкнувся головою до плеча Моуглі.

— Щире серце і ввічливий язик! — сказав він. — Ти можеш чимало зробити з ними в нетрях.

Місяць сховався за гори, і мавпи, що висіли скрізь по стінах та тремтіли від страху здавалися якимись прикрасами на будинках. Балу пішов до ставка написатись, а Багіра почала зализувати свою шкуру.

Коа виліз на середину ґанку і сдіпив щелепи, випускаючи якісь свистячі звуки. Очі всіх мавп звернулися до нього.

— Місяць сховався, — промовив він. — Чи добре тут видно? Чи бачите ви!

Пролунав жалібний крик, нібито вітер пробіг по верхівках дерев: «Ми бачимо, ох, Коа»!

— Гаразд. Тепер почнеться танок, танок голоду Коа. Сидить тихо і дивиться! — Спочатку почав він робити великі круги, витягаючи голову то вправо, то вліво; потім тіло його почало скручуватись вузлами та кільцями. Ті кільця та вузли то сходились до купи, то розходились, то здіймалися одне над одним, то набирали якихось фантастичних форм, то зовсім зникали. І весь час ні на хвилину не вгавала його свистюча пісня. Дедалі все більше смеркало і, нарешті, все зникло в нічній темряві, лише чути було, як шелестіла луска на тілі Коа.

Балу і Багіра стояли нерухомо, наче кам'яні; вони тихо гарчали і шерсть ставала сторч на їхніх шиях. А Моуглі дивився на все це і дивувався.

— Родино мавп, — промовив нарешті Коа. — Чи можете ви ворухнути рукою, або ногою без мого дозволу? Відповідайте!

— Без твого наказу, ох Коа, не можемо ми поворухнути ні рукою, ні ногою!

— Гаразд, підходьте тоді до мене.

Мавпи безсило повернулися до нього; Балу і Багіра теж попрямували разом з ними.

— Ближче! — прошипів Коа, і всі ще ближче присунулись до нього. Моуглі поклав свої руки на Балу та на Багіру, щоб відвести їх геть, і великі звірі затремтіли від того дотику, ніби пробуджуючись від важкого сну.

— Тримай свою руку на моїм плечі, — прошепотіла Багіра. — Тримай, а то я можу вернутись, — можу вернутись до Коа... Ааа!

— Та це ж тільки Коа, що крутиться в поросі, — відповів Моуглі, — ходімо. — І вони всі троє пройшли крізь діру в стіні, що стояла найближче до ветрів.

— Ху! — сказав Балу, коли вони вже стояли відда-

лік під деревами. — Ніколи більш не візьму я в спільники Коа, — і він затремтів.

— Він знає більше за нас, — відповіла Багіра, теж тремтячи. — Коли б я ще трохи постояла, я б сама пішла в його пельку.

— Але, що то все значить? — запитав Моуглі, який нічого не знав про могутні чари пітона. — Я нічого не бачив, крім великої гадюки, що робила якісь вихвиляси, аж поки цілком смеркло. Вона мала такий розбитий ніс! Ха, ха, ха!

— Моуглі! — сказала гнівно Багіра, — якщо Коа і має розбитий ніс, то винен ти; мої вуха, боки, лапи, шия і плечі, так само, як і в Балу, побиті теж через тебе. Ні Балу, ні Багіра не зможуть полювати кілька день!

— Це дурниці! — відповів Балу. — Зате ми маємо у себе людську дитину.

— Так. Але дорого це коштує нам. Замість того, щоб полювати, ми биліся за нього і, маємо рани; ми позбулися через нього шерsti — у мене майже пів спини вискубли. Більш того, навіть гідність наша підупала, — бо, пам'ятай, Моуглі, через тебе я примушена була виголосити заклик до Коа, а потім ми з Балу зробилися такими дурними, як пташки маленькі, дивлячись на його танок голоду. Все те, хлопчисько, сталося тому, що ти бавився з родиною мавп.

— Правда. Правда тому, — сумно відповів Моуглі. — Я зла, негречна людська дитина, я знаю це.

— Гм! Як говорить Балу, треба виходити з звичаїв нетрів.

Балу дуже хотів захистити Моуглі від усяких прикостей, але не міг він йти проти звичаїв нетрів, а тому й процідив крізь зуби: — За вчинок такий треба карати. Але пам'ятай, Багіро, що він ще малий.

— Так, я буду це пам'ятати. Але він накоїв лиха і повинен бути покараний. Маєш чим виправдатися, Моуглі?

— Ні, я зробив не добре. Ти і Балу поранені.

— Це так і є.

Багіра дала йому кілька стусанів, звичайно, як для пантери нижних (вони, напевно, не збудили б її власних дітей), але для семилітньої людської дитини це було

досить тяжкою карою. Коли все те скінчилося, Моуглі встав, не кажучи ні слова.

— Ну, — сказала Багіра, стрибай мені на спину, маленький братику, побіжимо додому.

Звичаї джунглів тим гарні, що коли винуватець відбуде кару, то про його лихий вчинок відразу забувають, і все йде по-старому.

Моуглі поклав голову на спину Багірі і заснув так міцно, що не прокинувся навіть тоді, коли його принесли додому, до лігва.



ТИГР! ТИГР!

- Ну, як половалось? Вже день загорівсь!
- О, брате, чекав я, і змерз, і стомивсь.
- А як твоя здобич? Убита була?
- О, брате, та здобич здорова втікла.
- А де ж твоя сила?.. Пишався ти нею...
- Ох, втекла сила із кров'ю мозю.
- Куди ж поспішавш по нетрах без сили?
- Іду, о мій брате, шукати могили.

Коли Моуглі пішов з лігва Вовчиці після того непорозуміння; що сталося в нього з родиною вовків на скелі Ради, він спустився в долину, до зораних і засіяних селянами полів. Але лишатися тут він не мав охоти: нетрі дуже близько, а там — жив його лютий ворог. Через те він скоренько поминув село і тихо пішов дорогою, що нерівно виляса по долині. Пройшовши миль двадцять, він опинився в зовсім йому незнайомій місцевості. Перед ним лежала велика площа, перетята скелями та перерізана ярами. По один бік від нього простяглося маленьке село, а по другий — густі нетрі спустилися до самих пасовиськ і там кінчалися, наче було їх тут відрізано. В долині паслася худоба; коли ж Моуглі наблизився до череди, то маленькі хлопчики-пастухи, побачивши його, перелякалися, почали голосно кричати і геть розбіглися, а прибудні собаки, що завжди сновигають біля сіл індусів, загавкали на нього. Але Моуглі не звернув на них уваги і пішов далі до села; бо був страшенно голодний. Коли він підійшов до воріт, то побачив, що перед ними була накладена велика купа терену.

Йому часто траплялися такі перепони під час його нічних полювань за їжею. «Еге! — подумав він. — Виходить, що й тут бояться мешканців нетрів».

Він сів коло воріт, а як побачив людину, що набли-

жалася до нього, то встав, розтулив рота і засунув туди палець, щоб показати, що він голодний.

Чоловік витріщив на нього очі, а потім побіг вздовж вулиці, кричучи та кличучи жерця.

Незабаром високий, товстий жрець, одягнений в біле, з жовтими та червоними плямами на лобі, підійшов до воріт. Разом з ним з'явилось щонайменше сто селян, які з цікавістю розглядали Моуглі і почали всі разом кричати та тикати на нього пальцями.

— Як дивно поводитьсь людська родина, — подумав Моуглі. — Між усіма звірями тільки мавпи здатні на таке. — І, відкинувши назад своє волосся, він насупив брови і пішов до натовпу.

— Чого ж ви злякалися? — сказав жрець.

— Подивіться, які у нього шрами по руках та ногах. То рани позагоювались. Він виріс між вовками і втік з нетрів!

Справді, коли Моуглі бавився з вовчєнятами, то вони часто, незнароком, досить боляче, кусали його, від чого на руках і на ногах у нього лишалися білі плями. Але він сам ніколи не міг би назвати їх ранами, хоч і добре знав, що таке справжня рана!

— Ой, бідний хлопчику! — закричали в один голос дві чи три жінки. — Він увесь покусаний вовками! А який він гарненький! Подивіться, очиці у нього горять, як вогонь. Справді, Месуа, він трохи нагадує твого хлопця, того, що тигр украв.

— Пустіть мене подивитись, — сказала жінка з важкими мідяними перснями на руках і ногах. Так, справді! Він дуже худий, але погляд у нього такий самий, як і в мого хлопця!

Жрець був людиною догадливою. Він знав, що чоловік Месуа жив у достатках: тут можна буде дечим поживитись. Жрець звів очі вгору і урочисто промовив:

— Те, що нетрі забрали, — вони звертають назад. — Візьми, сестро, хлопця до себе в хату і не забудь подякувати жрецеві, що передбачає далеку майбутність і може наперед бачити людську долю.

„Присягаюсь биком, що за нього мене викупили, — подумав Моуглі: — всі ці розмови не варті одного пог-

ляду нашої родини. Але нема чого робити: раз я людина, то і мушу бути людиною!”

Натовп розступився; жінка поманила пальцем Моуглі, щоб він ішов за нею в хату. Там стояло червоне ліжко, велика скриня, зроблена з глини і прикрашена опуклими малюнками, що зображували смішні події, з півдюжини мідяних горшків і індуський бог у невеличкім за-капелку, а на стіні висіло справжнє люстро.



Месуа дала Моуглі хліба з молоком, а потім поклала йому руку на голову і подивилася в очі. Вона гадала,

що може й справді її власний син повернувся з нетрів, куди потягнув його тигр.

— Нато, Нато! — ніжно промовила вона ім'я свого сина... Але з обличчя Моуглі видно було, що він ніколи такого ймення не чув.

— Пригадуєш ти той день, коли я дала тобі нові черевики?

Вона доторкнулася його ноги, але шкіра на ній була така міцна, як копито буйвола. — Ні, — з сумом сказала вона, — на твоїх ногах ніколи не були черевики; але ж у тебе очі цілком такі, як і в Нато, і ти будеш моїм сином!

Моуглі було душно і тісно в хаті. До цього часу у нього над головою завжди було тільки небо. Він подивився на солом'яний дах і з радістю подумав, що крізь нього легко вибратися на волю; він помітив також, що вікно не мало засува.

„Хіба приємно бути людиною, — подумав він, не розуміючи людської мови? Я не можу розтулити рота і такий же дурень тут, як людина, що лопала б до нас у нетрі. Треба навчитись говорити по-людськи“.

Живучи між вовками, він часто жартома перекривляв, як кричать кози або хрюкає свиня. А тому, коли Месуа вимовляла якенебудь слово, він повторював його досить добре, і, поки смеркло, навчився вимовляти багато назов різних хатніх речей. Коли настав час іти спати, то Моуглі нізачо не хотів лягати в хаті, що була схожа на пастку, а коли господарі замкнули двері, то він вискочив крізь вікно.

— Дай йому спокій, — сказав чоловік Месуа. — Подумай, що до цього часу він ніколи не спав на ліжку. Якщо він справді посланий замість нашого сина, то нікуди не втече.

Моуглі вийшов у поле і простягся серед високої трави. Не встиг він ще й очей заплющити, як м'який сірий ніс тичнувся йому під бороду.

— Пхе! — сказав Сірий Брат (старший син вовчиці), — ти наскрізь просмердівся димом та смажениною, зовсім, як людина. Прокинься, маленький мій братику! Я приніс тобі новини.

— Чи всі здорові в нетрах? — спитав Моуглі, обнімаючи вовка.

— Так, всі, крім тих вовків, котрим ти посмалив шерсть червоною квіткою. Ну, слухай же: Шер-хан пішов і буде полювати десь далеко від нас, поки не обросте шерстю, — ти ж його добре почастував. Але він заприсягнувся, що як тільки повернеться, то конче уб'є тебе.

— Ну, це ще побачимо! Я теж дав маленьку обіцянку. Але я всетаки дуже радий, що ти приніс мені вістки з нетрів. Принось частіше їх, Сиренький Братику! Сьогодні я стомився, — страшенно стомився від усього нового, що довелося мені побачити.

— Ти не забудеш, що ти вовк? Люди не примусять тебе забути це? — з тривогою запитав Сирій Брат.

— Ніколи! Я завжди буду пам'ятати, що ми у наших лігві любили одне одного; але я ніколи не забуду і того, що мене вигнали з родини.

— Не забувай також, що тебе можуть вигнати і з цієї родини. Знай, що люди, — це тільки люди, братику, і мова їх схожа на скрекотіння жаб. Коли я прийду іншим разом, то буду чекати на тебе в очереті, там, де кінчаються пасовиська.

Протягом трьох місяців після тієї ночі Моуглі майже зовсім не виходив з села, бо дуже уважно приглядався до нових для нього порядків. Одягли його в одяг, але він дуже йому не подобався. Потім пояснили йому, що таке гроші, значіння яких він до цього часу зовсім не розумів, і, нарешті, почали вчити його орати, і це було для нього теж цілком новою працею. Найбільш мучила і дратувала його поведінка селянських дітей. На щастя, нетрі навчили його стримувати себе; там все залежить від уміння стримувати себе, — без того не проживеш! І все ж, коли діти глузували з нього, що він не бавиться з ними або не так вимовляє деякі слова, то він майже ладний був кинутись і розірвати їх на шматки. Тільки думка, що мисливцеві сором убивати маленьких голих дітей, спиняла його. Він сам не знав, свої сили. У нетрах він був несильний, порівнюючи до звірів, але селяни казали, що він такий дужий, як в'л. Він нічого не боявся і був дуже сміливий.

Одного разу, коли жрець хотів пояснити Моуглі, що

бог буде гніватись на нього, якщо він буде їсти овочі з магнових дерев жреця, Моуглі взяв ідола, приніс його в жрецеву хату і прохав, щоб той розгнівив бога, а тоді Моуглі з радістю почне з ним бійку. Стався страшенний переполох. Жрець якось залагодив цю справу, але чоловікові Месуа довелося віддати цьому жрецеві досить багато срібла, щоб заспокоїти розгніваного бога.

Ріжниці в званнях, що так відрізняють одну людину від другої, Моуглі теж не визнавав. Якщо осел гончара засне у ямі, звідки добували глину, то Моуглі витягав його звідти за хвоста; а якщо гончар збирався на базар, то Моуглі допомагав йому складати горшки на осла. Всі гадали, що робити так сором, бо гончар належав до нижчого розряду людей, а тим більше, його осел. Коли жрець звернув на це увагу Моуглі, то той загрозив, що він і його покладе на осла разом з горщиками. Жрець звернувся тоді до чоловіка Месуа і порадив йому, приділити Моуглі якнайшвидше до якоїсь сталої праці. Другого дня сільський староста сказав, що Моуглі призначено чередником, тому він повинен вигонити на пасовисько буйволів і стерегти їх, доки вони пасуться.

Моуглі був дуже задоволений з такої посади. Через те, що він тепер належав до людей урядових, — то увечері якось підійшов до гурту, що збирався щодня під великим фіговим деревом. Це було щось подібне до сільського клубу. Сюди приходили: старшина, нічний вартовий, цирульник, що знав всі сільські брехні, і старий Булдео, стрілець, який мав рушницю. Вони сідали тут, курили і розмовляли. Мавпи стрибали і теж пащивали щось собі на вершечках дерев. В дуплі жила кобра, якій щоночі ставили у мисочці молоко, бо вважали її за святиню. Всі розташовувалися навколо дерева і залишалися тут майже до світанку. Вони оповідали один одному різні надзвичайні історії про людей, богів та духів.

Стрілець Булдео визначався між усіма, бо вмів оповідати про звірів такі страшні речі, що діти з переляку не знали, куди тікати. Найчастіше говорили про звірів, бо нетрі підходили майже до самого села. Сарни і дикі вепрі їли збіжжя селян, а інколи й люди гинули, бо їх смерком хапав тигр якраз біля сільських воріт.

Моуглі, який був дуже добре обізнаний із побутом звірів, затуляв обличчя, щоб не помітили, як він сміється, слухаючи оповідання Булдео.

Між іншим, Булдео запевняв усіх, ніби той тигр, що вкрав у Месуа сина, був вовкулакою, і що в ньому жила душа лютого старого здирщика, який вмер кілька літ тому.

— Я цілком того певний, — сказав Булдео, — бо ж і здирщик шкутильгав після того, як йому скалічило ногу під час пожежі, коли палили його рахункові книги: а цей тигр також шкутильгає, це видно з його сліду.

— Так, так! Це правда, — погоджувалися сиві діди, киваючи головами.

— Які дурниці! — закричав Моуглі. — Та той тигр шкутильгає змалечку, — це кожний знає. Та крім того, хіба ж могла перейти в такого звіря здирщикова душа; адже ж він боязкіший за шакала? Це все дитячі вигадки!

Булдео не міг і слова промовити від здивування, а старшина аж очі вирячив.

— Еге! Цей хлопчисько з нетрів, чи не так? — промовив нарешті Булдео. — Якщо ти вважаєш себе за такого розумного, то віднеси тигрову голову до Канхивари, бо уряд призначив за неї сотню рупій. Сиди і мовчи, коли старші говорять, от і все!

— Так, саме в час дати хлопцеві працю; хай собі наглядає за чередою, — сказав старшина тоді, як Булдео прискав та відсапувався після слів Моуглі.

Пастухами у індусів, звичайно, бувають хлопчакі. Рано йдуть вони з чередами буйволів на пасовиська, наглядають за ними цілий день, а ввечері приганяють їх додому. Дивно те, що буйволи, які розчавили б ногами білу людину, зносять покірно від хлопчаків, які ледве дістають їм до носа: і крики, і погрози, і стусани. А дітям з буйволами нема чого боятись, бо навіть тигр не наслідуються напасти на череду. Коли ж діти підуть збирати квітки або ящірок ловити, то частенько там гинуть.

Моуглі, вмостившись на спині найкращого буйвола, що звався Рама, удосвіта проїхав вулицею через все село, і сизі буйволи з довгими, назад загнутими рогами,

та сердитими очима виходили з своїх обор і одні за другими прилучалися до череди. Всі хлопці-пастухи зрозуміли, що Моуглі буде їхнім отаманом. Він підганяв буйволів довгим гладеньким бамбуком*). До одного з хлопців Моуглі сказав, щоб той пас усю худобу окремо і не відходив від череди, а сам Моуглі піде з буйволами. Індуський товар пасеться на скелях, кущах і невеликих ярах, а буйволи звичайно тримаються біля боліт, коло місцевостей, вкритих мулом, бо люблять барложитись у болоті, вилежуватись там проти сонця. Моуглі пригнав своїх буйволів до найдальшого закутку рівнини, де протікала річка Вайн-Ганга, що брала свій початок у нетрях. Він скочив зі спина Рами і пішов до бамбуків, бо там вже давно чекав на нього Сірий Брат.

— Ой! — вигукнув Сірий Брат, — я чекаю тут на тебе вже кілька день. А чого то ти пасеш череду?

— Мене призначили на цю роботу, — відповів Моуглі, — я тепер селянський чередник. Чув щось про Шерхана?

— Він повернувся в наші місцевості і довго чекав на тебе. Тепер знову пішов геть, бо останній час полювання було кепське. Але все ж таки казав, що конче заб'є тебе.

— Ну, і гаразд, — відповів Моуглі. — До того часу, аж поки він повернеться, приходь щодня на цю скелю, щоб бачив я тебе, як тільки вийду з села. Коли ж тобі не можна буде, пошли когонебудь з братів. А як повернеться Шерхан, то чекай на мене під великим деревом, що стоїть посеред долини. Я не маю найменшого бажання лізти в пельку до тої гидоти.

Попрощавшись з братом, Моуглі вибрав місце в холодку і ліг спати, а буйволи паслися коло нього.

Доглядати череду в Індії дуже легко. Худоба попаски йде, ламає гілки, мурчить, лягає, а потім встає. Ніколи не реве. А буйволи й зовсім тихо поводяться: вони лізуть у густе болото один за одним, доки лишаться зверху тільки їх писки та витріщені блакитні очі, — і так лежать у болоті нерухомо, як гори. Чередники-хлопчаки то засипали, то знову прокидалися; плели з сухої

*) Бамбук — тростина, подібна до нашого очерету.

трави маленькі кошики і збирали туди коників-стрибунців, або ловили двох стрибунців, нацьковували одного на одного і спостерігали, як ті билися. — Вони низали разки намиста з червоних та чорних горіхів, стежили за ящіркою, що грілася на скелі, або за гадюкою, що ловила жабу. Потім починали співати довгих, довгих пісень, закінчуючи їх якимись чудними тамтешніми рулядами. День здавався їм таким довгим, як іншій людині ціле її життя. Іноді робили вони з болота палаці, маленьких людей, коней і буйволів. Вкладали в руки тим людям бамбукові палички і уявляли, що то королі, а решта ляльок — їхнє військо, або, що то — боги, та їм вклонялися. Нарешті настав вечір. Діти кричали, буйволи неохоче вилізали з густої багнюки, і при тому так ревіли, ніби тут хто палив раз-по-раз з рушниць. Всі тоді сунули до села, куди манили їх тремтлячі вогники.

— День-у-день вигонив Моуглі буйволів на посовисько, день-у-день бачив він спину Сірого Брата за півтори милі від долини (Шер-хан, виходить, ще не повернувся) і день-у-день лежав він на траві та мріяв про минуле життя в нетрях. Коли б Шер-хан і наважився напасти на нього несподівано, то Моуглі почув би його кроки у ті тихі літні дні.

Нарешті, одного ранку Моуглі непобачив більше на скелі Сірого Брата. Він посміхнувся і погнав буйволів до того дерева, де вони умовилися зустрінутися з братом.

— Шер-хан стеріг тебе цілий місяць, сподіваючись, що вихопить тебе з череди. Минулої ночі він пройшов через гори разом з Табаки по твоєму теплому сліду, — сказав, зітхаючи вовк. Шерсть на нім ставала, як щетина. Моуглі насупив брови.

— Я не боюся Шер-хана, але ж Табаки — хитрий.

— Та його нема чого боятися, — відповідав, облизуючись, Сірий Брат. Я зустрів Табаки смерком, коли він про всі свої хитрощі оповідав шулікам; але дещо й мені розповів перш, ніж я йому перебив спину. Шер-хан хоче підстерегти тебе сьогодні увечері коло воріт села; і тільки тебе, а не кого іншого. Він лежить тепер у глибокій балці Вайн-Ганги.

— А їв він сьогодні, чи має половати натщесерце? — спитав Моуглі. Це було для нього питанням смерті і життя.

— Удосвіта ззів він вепря, а потім води напився. О, Шер-хан не буде поститися навіть тоді, коли збирається віддячити своєму ворогові!

— Ах, дурень, дурень! Він зробив, як дитина! Отож він наївся, напився, та ще гадає, що я буду чекати, поки він виспиться! Куди ж тепер йому битися! Коли б нас було з десяток, ми змогли б його тепер подужати сонного. Яка шкода, що я не розумію буйволячої мови. Треба, щоб вони відчули, що він тут, інакше не нападуть. Моуглі приклав пальця до рота і замислився.

— Шер-хан лежить у глибокій балці Вайн-Ганги; та вона ж прилягає до рівнини, що звідси не далі, як за півмилі. Я можу череду провести кругом через нетрі, а потім спуститись до балки, але ж він тоді втіче з другого краю. Нам треба загородити і цей край, Сірій Брате! Чи не можеш ти розділити череду надвоє? Зроби це для мене!

— Це для тебе зробить інший, — я привів з собою дотепного помічника.

Сірій Брат відійшов і побіг до печери. Звідти незабаром з'явилася велика сіра голова, добре знайома Моуглі, і раптом на цілі нетрі розляглося скажене виття — вовчий крик у полудень.

— Акело, Акело! — закричав Моуглі, ляпаючи в долоні. — Я знав, що ти не забудеш про мене! Нам треба зробити важке діло. Розділи череду надвоє, Акело! Віджени буйволиць і телят в один бік, буйволів — у другий.

Обидва вовки побігли до череди, що стояла, піднявши голови, і ревла. Вовки почали кидатися то в один, то в другий бік, і так розділили череду на дві частини. В одній—були буйволиці з телятами; вони дивилися злісно і тупали ногами, та були готові знищити вовка, як тільки він наблизиться. В другій частині були всі буйволи — старі і молоді; вони теж ревіли й тупали ногами. Вигляд у них був ще грізніший, але насправді вони не такі страшні, бо їм не доводиться захищати дітей.

— Що ж тепер робити? — промовив, засапавшись, Акела. — Вони хочуть знову зійтись.

Моуглі скочив на спину буйвола Рами.

— Жени биків, Акело, вліво! А ти, Сірій Брате, як ми відійдемо, збери буйволиць та жени їх до долішнього краю балки.

— Аж куди? — запитав Сірій Брат, і чекав на відповідь, вицирівши білі зуби.

Аж поки боки балки стануть такі, що Шер-хан не зможе видертись по них нагору. Затримай їх там, поки ми прийдемо.

Буйволи тікали від Акели, і він погнав їх далеко вліво, а Сірій Брат став перед буйволицями, і коли вони кинулися до нього, то побіг до долішнього краю балки.

— Чудово все зроблено! — сказав Моуглі. — Коли ти, Акело, ще раз кинешся до них, то вони зовсім добре побіжать... Обережніше, Акело, обережніше! Один зайвий стрибок і буйволи нападуть на тебе. Еге, це тяжче, ніж полювати на кіз! Чи думав ти, що ці тварюки можуть так швидко бігати.

— Колись-то, я полював на них, — відповідав Акела; він дуже захекався і був вкритий пилюкою. — Навернути їх до нетрів?

— Наверни! Швидше наверни їх! Рама зовсім сказився від люті. О, коли б я тільки міг розтлумачити йому, в чім тут річ!

Буйволи звернули направо і залізли у густий чагарник.

А в той час хлопчак, що недалеко пасли череду, подалися до села так хутко, як тільки могли нести їх ноги. Вони бігли і кричали, що буйволи показалися і повтікали.

Плян у Моуглі був дуже простий. Він хотів обійти гори півколом, підійти до горішнього краю балки, а потім погнати буйволів вниз і захопити Шер-хана так, щоб він опинився між буйволами з одного боку, і буйволицями — з другого. Моуглі знав, що Шер-хан, який вже наївся і напився, не здатний до бійки і не вилізе з балки, бо боки її такі круті, як стіни.

Акела побіг далеко назад, завив там ще разів зодва, щоб примусити йти тих, які відстали, а Моуглі намагав-

ся заспокоїти збентежену череду. Вони не хотіли підходити дуже близько до балки, бо боялися, що тигр почує їх, отже їм довелося б далеко обходити і робити велике коло. Нарешті, вони на вернули роздратованих буйволів до зеленої долини, що доходила аж до горішнього краю балки і круто спускалася в неї. Далеко, далеко простяглися над ними долини, які видко було крізь вершечки дерев. Але Моуглі і не глянув туди.

Він дивився на боки балки і з радістю зауважив, що вони спускалися простопадно, як стіни, і заросли виноградниками та іншими крученими рослинами, які не могли б стати у пригоді тигрові, коли б він схотів тікати тією дорогою.

— Дай їм трохи спочити, Акело! — сказав Моуглі, здіймаючи руки вгору. — Вони ще не чують його. Дай їм спочити!.. Я хочу, щоб Шер-хан знав, хто прийшов до нього. Тепер він у наших руках.

Він приклав руку до рота і закричав, повернувшись до балки, так, що луна покотилася з скелі на скелю. Через деякий час вони зачули довгий сонний рев ситого тигра, який щойно прокинувся.

— Хто це гукає? — заревів Шер-хан. А вродливий павич злетів над провалля і пронизливо закричав.

— Я — Моуглі! Ти, убивце худоби, настав твій час іти на Скелю Ради... Вниз жени їх, вниз, Акело! Вниз, Рамо! Вниз!

Буйволи спинилися були на хвилинку коло спуску, але Акела голосно завив охотницький заклик, і вони посунули так швидко, як гірський потік. Тепер вже буйволи не могли спинитись і неслися, збиваючи по дорозі каміння та здіймаючи цілі хмари порошу. Перш, ніж добігти до балки, Рама вже почув Шер-хана і люто заревів.

— А! — сказав Моуглі, сидячи верхи на Рамі. — Тепер ти зрозумів, у чім річ!

І лава чорних ріг, вкритих піною пац та диких очей ще з більшою злістю валила в балку, нагадуючи великі каміння, що котилися під натиском повіні. Слабші були притиснуті до стін балки і своїми боками виривали виноград та кручені рослини. Буйволи зрозуміли, що

вони мусять тепер зробити: такої сили не подолає навіть тигр!

Шер-хан зачув гул від тупотіння і почав шукати місця, де б можна було вилізти на гору. Але балка вузька, стіни її здіймаються сторч і тигр зрозумів, що вийти звідти не зможе. А до того ще він обважнів після їжі та пиття і йому зовсім не хотілося битися. Шер-хан подався вниз по балці.

Череда, розбризкуючи на всі боки воду, з ревом перенеслася через струмок, біля якого недавно спочивав тигр, і подалася далі. Моуглі вже чує, як ревуть буйволиці далеко внизу, і бачить, що Шер-хан повернувся назад і біжить до буйволів. Тигр зміркував, що краще йому зустрінутись з буйволами, ніж з буйволицями, які захищають своїх дітей. Рама кинувся наперед. І ось Моуглі вже почуває, що він сказано топче ногами щось м'яке...

Так задавили тигра...

Рама, ламаючи все по дорозі, кидається до другої череди. Буйволи й буйволиці зійшлися тепер у вузькім просмику.

Всі вони сказано ревли і гребли землю ногами. Моуглі скочив з шиї Рами і почав ломакою прочищати собі шлях між буйволами.

— Поспішай, Акело! Порозганяй їх, а то вони почнуть тепер битись між собою.

— Ей, Рамо!... Ей, ей, дітки! Заспокойтесь, заспокойтесь! Вже все скінчено!

Акела та Сірий Брат знову почали бігати навколо буйволів, кусати їх за ноги, щоб примусити йти назад. Нарешті, Моуглі пощастило повернути Раму, а решта пішла за ним, і ціла череда потроху заспокоїлася.

Шер-хан лежав бездихано, і над ним вже літали шуліки.

— Брати!... Він помер, як собака, — сказав Моуглі, дістаючи ножа, що завжди з того часу, як прийшов він до людей, був при нім. — Ох, якою ж гарною буде його шкура на Скелі Ради! Треба швидше братися до роботи.

Звичайний хлопець не насмілювався б і думати про те, щоб здерти шкуру з такого величезного тигра. Але

Моуглі сказав краще за всякого іншого, як сидить на звірові шкура та як її треба здирати. Все таки робота ця була тяжка, і Моуглі загаявся біля неї більше, як годину.

А вовки сиділи, висолопивши язика, або підходили, щоб допомогти йому, коли він прохав.

Раптом хтось доторкнувся до плеча Моуглі.

Він оглянувся і побачив Булдео з рушницею.

Діти розповіли йому на селі про те, куди побігли буйволи, і Булдео прийшов сердитий, щоб вилаяти Моуглі за недогляд череди. Вовки поховалися, як тільки побачили людину з рушницею.

— Що за дурниці! — грізно сказав Булдео. — Ти гадаєш, що можеш здирати шкуру з тигра? Де буйволи його вбили? Диви! Та це ж кривий тигр, що за голову його обіцяли сто рупій! Чудово, чудово, ми нічого не скажемо тоді за те, що череда розбрелася. А може ще я тобі дам одну рупію в нагороду, звичайно після того, як відвезу шкуру до Канхивари.

— Булдео дістав з-за пояса губку й кресало, щоб обмалити вуса тигрові. Деякі з тубільців роблять це для того, щоб захистити себе від духу вбитого звіря, який нібито може ходити по землі.

— Гм! — промовив Моуглі, здираючи шкуру з передньої лапи. — Так ти хочеш відвезти шкуру до Канхивари, взяти там нагороду і з ласки дати мені одну рупію? Ну, а я тобі скажу, що шкура потрібна мені самому. Ану, діду, забери геть вогонь!

— Як ти смієш розмовляти так, злидоту, з найкращим на все село стрільцем? Талант твій та дурість буйволів допомогли убити тигра. Він тільки-що наївся, ато б не прийшов сюди за двадцять миль в такий час дня. Ти навіть шкіри здирати з нього не можеш як слід, поганний хлопчисько! І ти ще насмілюєшся говорити мені, — мені, Булдео, щоб я не смалив йому вуса! Отже, Моуглі, я не дам тобі нічого зі ста рупій, але за те добре наб'ю! — Присягаюсь биком, що мене викупив! — закричав Моуглі, поспішаючи дістатись до плеча тигрового. — Чи я цілий день буду патякати з старою мавпою? Ходи сюди, Акело, цей чоловік надокучив мені.

(Продовження в наступному числі)

Ukrainisches Museum

3242 UWAN

Читайте ПРОДОВЖЕННЯ ОПОВІДАННЯ
В НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ РОМАН-ГАЗЕТИ,
яке появиться через два тижні.

Жадайте у всіх кіосках, або замовляйте в

Ukrainische Abteilung
z. Hd. Boegl's Buchhandlung
NEUMARKT i. d. Opf.
Obere Markstr.